

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel d.d	13 juli 2021
Registratienummer	Z-13-22829 / DOC-21180419
Onderwerp	Evaluatie ondernemersfonds 2017-2021 - ADV 178048
Commissie	Bestuur en Financiën
Portefeuillehouder	Inge Nieuwenhuizen

Te nemen besluit

1. Voortzetten van het verlenen van medewerking aan het ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk, voor een periode van 3 jaar: van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2024.
2. De initiërende ondernemersverenigingen en het fondsbestuur zorgen – in de eerste helft van de 3-jaarsperiode – voor een effectieve verbreding van de bekendheid en toegankelijkheid van het fonds en de structuur voor het nemen van bestedingsbesluiten onder de ondernemers. Daaronder uitnodigen van de agrarische ondernemers en LTO Bodegraven en omgeving bij het fonds en de ondernemerssamenwerking in Bodegraven-Reeuwijk.
3. Voor het einde van 2023 wordt vastgesteld of de bekendheid en toegankelijkheid van het fonds voldoende verbreed is voor een gedragen voorzetting na afloop van de 3-jaarsperiode.
4. De verhoging van de heffing OZB niet woningen met oog op de financiering van het ondernemersfonds wordt gebaseerd op een bijdrage van € 40,- per € 100.000,- WOZ-waarde, ingaande 1 januari 2022.
5. Het Gemeentebreed fonds wordt vervangen door een gemeentebreed programma. Besluiten over de besteding van middelen voor een gemeentebreed programma worden genomen in georganiseerd verengingsverband van ondernemersverenigingen. In het convenant wordt uitwerking gegeven aan de positie en werking van deze besluitvorming, waarbij de middelen worden verdeeld over de doelen: functioneren organisatie ondernemerssamenwerking, gezamenlijke projecten en maatschappelijke projecten in de sector sport- en cultuur.
6. De Stichting Ons Fonds beheert de middelen van de trekkingsgebieden en de middelen die bestemd zijn voor een gemeentebreed programma.
7. In het convenant worden nadere regels gesteld omtrent het programmatisch besteden van middelen en de periode waarop dat betrekking heeft.
8. Voorzien wordt in toegankelijk sectorfonds voor sport- en culturele instellingen.

Aangeboden stukken ter bespreking

- Rapportage Evaluatiecommissie ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk 2017-2021.

Bijzonderheden

De evaluatie is vanwege coronacrisis later gerealiseerd dan beoogd.

Betrokken personen en/of partijen

- Evaluatiecommissie Ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk.
- Ons Fonds, ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk.
- Door de evaluatiecommissie in vraaggesprekken betrokken partijen.

Laatste vergadering(en) waarin dit onderwerp eerder is geagendeerd

- 26 oktober 2016: Besluit doorgaan met het ondernemersfonds n.a.v. de eerste uitgevoerde evaluatie.
- 8 januari 2020: informerende raadsvergadering waarin een stand van zaken ondernemersfonds aan de hand van een raadsinformatiebrief met de gemeenteraad, het fondsbestuur en het OPBR is besproken. Dit voorafgaand aan de evaluatie van het fonds met ingang van 1 maart 2020.

- 16 december 2020: Wijziging van het besluit Evaluatie en toekomst ondernemersfonds d.d. 26 oktober 2016.

Achtergrondstukken ter kennisname

- Raadsinformatiebrief Evaluatie ondernemersfonds RIB 2019 nr. 108.
- Jaarrekening Ons Fonds 2020.

Inleiding

In september 2013 is door de gemeenteraad medewerking verleend aan de instelling van een ondernemersfonds in Bodegraven-Reeuwijk. Dit op verzoek van het georganiseerd bedrijfsleven: De Raad voor Handel Industrie en Dienstverlening Bodegraven-Reeuwijk (RvHID), de Bodegraafse Ondernemersvereniging (BOV) en de Reeuwijkse Ondernemersvereniging (ROV). De medewerking werd verleend voor een experimentele periode van drie jaar. Op basis van evaluatie van de opgedane ervaringen en het positieve advies van het georganiseerd bedrijfsleven is in oktober 2016 besloten de medewerking aan Ons Fonds, het ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk, voort te zetten voor een periode van vijf jaar tot en met 31 december 2021. Daarbij is afgesproken een besluit over voortzetting van het fonds na die periode eveneens te laten plaatsvinden op basis van een evaluatie.

Conform het Convenant Ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk is voor de evaluatie over de periode 2017-2021 eveneens een evaluatiecommissie ingesteld bestaande uit drie personen:

- Stephan Verboom, voorzitter.
- Jan Dirk van Bennekum, namens Ons Fonds.
- Sander van Alten, namens de gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

De evaluatiecommissie heeft de evaluatie afgerond. De commissie constateert dat het ondernemersfonds in de periode dat het bestaat veel heeft bereikt en verder potentieel heeft, maar dat de bekendheid en betrokkenheid van de ondernemers te beperkt is gebleven. Daarnaast worden niet alle middelen voor direct aangewezen uitgaven ingezet en is de structuur voor het nemen van bestedingsbeslissingen betrekkelijk complex geworden.

De evaluatiecommissie spreekt de initiërende ondernemersverenigingen aan op het nemen van verantwoordelijkheid om de verbinding tussen fonds en ondernemers breed in de gemeente te gaan leggen. Dit wel met een forse urgentie wil het fonds voldoende basis hebben voor de toekomst. Daarbij is de hoogte van heffing en subsidie nader te bezien. Preadvies van de commissie is: "doorgaan met fonds, mits" er op korte termijn werk wordt gemaakt om ondernemers alsnog breed te informeren en effectief te betrekken bij het fonds. Lukt dat niet, dan is de evaluatiecommissie van mening dat het fonds zal moeten stoppen.

Argumentatie

Het college van B&W constateert met de evaluatiecommissie dat ondernemersfonds een positieve bijdrage heeft geleverd aan het vestigingsklimaat in de gemeente, maar dat de organisatie en betrokkenheid van ondernemers bij processen en besluiten aanmerkelijk is te verbeteren.

Het college stelt - gehoord de evaluatiecommissie, het bestuur van Ons Fonds en vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen - vast dat de ondernemersverenigingen en het fondsbestuur de noodzaak van een verbreding van de basis van het fonds onderkennen en hebben aangegeven verantwoordelijkheid te nemen voor een bredere informatie en betrokkenheid van ondernemers bij het fonds en de structuur voor het nemen van bestedingsbesluiten.

Het college stelt de gemeenteraad daarom voor het preadvies en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie te volgen en medewerking te verlenen aan de voortzetting van het ondernemersfonds. Dit voor een periode van drie jaar, waarin kan worden gezien of de verbreding van de basis van het fonds kan worden gerealiseerd. Daarbij is de heffing bij te stellen naar een lager niveau. De structuur voor het nemen van bestedingsbeslissingen is te vereenvoudigen en toegankelijker te maken, waarbij is aan te sluiten bij de inmiddels breed gewaardeerde samenwerkingsstructuur van het Ondernemersplatform Bodegraven-Reeuwijk (OPBR).

Doorgaan met het fonds houdt ook in dat de agrarische ondernemers deelnemer zijn en blijven. Verlaging van heffing en subsidie komt deels tegemoet aan beperking van de financiële lasten, die

vanuit de sector door LTO Bodegraven en omgeving als bezwaar zijn aangegeven. Door deelname aan het fonds kunnen daarnaast opbrengsten voor de sector worden gegenereerd. Voorwaarde hiervoor is dat de agrarische ondernemers, maar ook LTO Bodegraven e.o. op een toegankelijke manier uitgenodigd worden bij het fonds en de samenwerkingsstructuur. Ook die opgave is mee te nemen bij de versterking van de samenwerkingsstructuur van ondernemers rond het fonds.

Het college stelt in dit verband de volgende besluiten voor:

Beslispunt 1: Voortzetting

Het college stelt voor het fonds voort te zetten om hetgeen daarmee is opgebouwd niet teniet te laten gaan. Voorwaarde is dat de initiërende partijen en het fondsbestuur erkennen dat er een opgave ligt voor verbreding van bekendheid en toegankelijkheid van het fonds en de samenwerkingsstructuur. De ondernemersverenigingen en het fondsbestuur hebben aangegeven het probleem te onderkennen en de handschoen op te pakken om hierin met prioriteit verbetering te brengen. Bij de presentatie van het evaluatierapport aan uw raad zal door genoemde partijen worden aangegeven hoe men de versterking van de basis van fonds en samenwerkingsstructuur denkt aan te aanpakken. Voor de aanpak, het boeken van resultaat en afwegingen over de verdere voortgang, dan wel oriëntatie op alternatieven is een periode van drie jaar een werkbare periode te achten.

Beslispunt 2 en 3: Vergroten bekendheid en toegankelijkheid en ijkmoment

Voor de verbeteraanpak en ook het betrekken van de agrarische ondernemers, is partijen voldoende gelegenheid te geven. De vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen en het fondsbestuur denken met het leggen van verbindingen en communicatie in een periode van een half jaar al aanzienlijke stappen te kunnen zetten, maar er wordt ook een wijziging van de organisatie gevraagd. Die kan worden vormgegeven door een verdere ontwikkeling van het OPBR en het organiseren van gezamenlijke brede vergaderingen voor het nemen van besluiten over projecten en bestedingen. Dit proces was al in ontwikkeling, maar heeft aanzienlijk aan tempo verloren door de coronaperikelen. Hierin de nodige stappen zetten en daarover gedragen besluiten nemen zal ruimere tijd vragen.

Gehoord de ondernemersverenigingen en het fondsbestuur heeft het college vertrouwen in een aanpak die aan de doelstellingen in het evaluatierapport tegemoet komt. Hiervoor is een periode van anderhalf tot uiterlijk twee jaar voldoende te achten om te kunnen vaststellen of aan de doelstellingen van brede bekendheid en een versterkte betrokkenheid alsmede realiseren van de organisatie hiervoor in voldoende mate tot stand zijn gekomen. Daarbij vraagt de continuïteit in de samenwerking om een periode voor de ontwikkeling van alternatieven, mocht na inzet van het verbetertraject worden geconstateerd dat de doelstellingen toch niet in voldoende mate zijn behaald. Die periode is te stellen op een jaar, waarmee het college voorstelt de verlenging van de medewerking aan het ondernemersfonds te verlengen voor een periode van drie jaar en voor verstrijken van het tweede jaar vast te stellen of de opgave voldoende is gerealiseerd.

Beslispunt 4: Hoogte heffing en subsidie

Het college stelt voor de aanbeveling van de evaluatiecommissie voor een verlaging van de heffing en subsidie over te nemen en stelt voor die te baseren op een normbedrag van € 40,- in plaats van het oorspronkelijke normbedrag van € 50,- per € 100.000,- WOZ-waarde. Vertaald in heffing en subsidie betekent dit een reductie van ruim een kwart van het huidige bedrag, waarin naast terugbrengen van de opwaartse ontwikkeling van de heffing er tevens een korting is doorgevoerd.

Beslispunt 5: Inzet en besluiten gemeente brede middelen

Na de evaluatie in 2016 is het Gemeentebreed fonds ingesteld om gemeente brede samenwerking tussen de ondernemersverenigingen en de belangenbehartiging financieel te ondersteunen. De uitvoering hiervan met een uit de verschillende sectoren samengestelde bestedingencommissie met leden op persoonlijke titel heeft niet in die mate de verbindende werking gekregen die was beoogd. De commissie is destijds ingesteld omdat de organisatie van de samenwerking van de ondernemersverenigingen binnen het OPBR nog in het beginstadium verkeerde. Nu - na vijf jaar - heeft deze samenwerking organisatiekracht gekregen en ook de vorm van een vereniging aangenomen, waaraan verdere taken kunnen worden opgedragen. Juist om een bredere betrokkenheid te organiseren en te zorgen dat de ondernemerssamenwerking meer slagkracht krijgt, stelt de evaluatiecommissie voor de besluitvorming over gemeentebreed in te zetten middelen onder te brengen in een programma waarover een georganiseerd verenigingsverband van ondernemers een

besluit kan nemen, inclusief de financiering van de organisatie zelf. Dit past goed bij de opgave om de organisatie rond het fonds te versterken en breder te positioneren.

Beslispunt 6: Beheer en uitvoering

Evenals in de voorgaande jaren past het voorschrift dat de stichting Ons Fonds de beherende instelling is en de middelen niet overmaakt aan de verenigingen die de trekkingsgebieden vertegenwoordigen. De verenigingen hebben trekkingsrechten bij de stichting en declareren de uitgaven ten laste van het voor hen beschikbare saldo. Zo blijft ook het financieel verloop van het fonds eenduidig inzichtelijk. De stichting Ons Fonds heeft zich in de afgelopen jaren een gedegen beheerder van de financiën getoond.

Beslispunt 7: Programmatisch besteden van middelen

Naar aanleiding van de bevindingen van de evaluatiecommissie denkt het college dat er voor zowel de inzet van de gemeente brede middelen als de middelen van de trekkingsgebieden wat meer voorschriften voor voorgenomen bestedingen en het aanhouden van saldi zouden moeten worden gegeven. Een ondernemersfonds is weliswaar een fonds 'voor en door' ondernemers, maar gebruik maken van een publiek instrumentarium vereist een zekere doelgerichtheid. In het Convenant ondernemersfonds Bodegraven-Reeuwijk is dit reeds onderkend door aan te geven dat beschikbaar houden van de middelen een programmatisch karakter zou moeten hebben. Met de opgave in dit beslispunt wordt opgedragen het convenant hier aan te scherpen.

Beslispunt 8: Sectorfonds cultuur- en sport

Bij het vervallen van de mogelijkheid van restitutie is aangegeven de sport- en culturele sector ook de gelegenheid krijgt om middelen uit het fonds te benutten voor projectbijdragen. Door ook open te staan voor bijdragen aan initiatieven uit die sector kan de toezegging – gedaan bij de invoering van het fonds - dat de sport- en culturele instellingen geen nadeel zullen ondervinden van het ondernemersfonds gestand worden gedaan. En wellicht leidt deelnemen aan het fonds tot creativiteit en een grotere meerwaarde dan het overmaken van relatief kleine bedragen.

Aanbeveling

Niet in een beslispunt opgenomen is de aanbeveling van de evaluatiecommissie om de ondernemerssamenwerking bij te laten staan door een professionele kracht. Hoewel het college dit een goede suggestie vindt, is zij van mening dat het niet past om te treden in besluiten over bestedingen van en fonds 'voor en door' ondernemers. Het college zou de inzet van een dergelijke kracht wel in overweging willen geven. Dit in combinatie met een rol in het parkmanagement op de bedrijventerreinen en als verbinder tussen de verschillende ondernemersgroepen. Een dergelijke professionalisering kan behulpzaam zijn bij de vele ontwikkelingen – in het bijzonder verduurzaming en energie transitie – die ondernemers en bedrijventerreinen in de komende periode te wachten staan.

Duurzaamheid

Met de voorzetting van het ondernemersfonds kan tevens worden voorzien in de verdere financiering van het programma van OPBR Duurzaam, het ondernemersplatform dat beoogt een verbindende schakel te zijn in de verduurzaming van het lokale bedrijfsleven en vertegenwoordiging van diens belangen in de regio (RES).

Vervolgtraject

Voorgesteld wordt om het georganiseerd bedrijfsleven de gelegenheid te geven de organisatie van fonds en samenwerkingsstructuur breder bij het bedrijfsleven te verankeren. Dit binnen een periode van twee jaar, waarbij het derde jaar kan worden benut om eventueel verdere afwegingen te maken over de toekomst van het fonds.

Burgemeester en wethouders van Bodegraven-Reeuwijk,

De secretaris a.i.,

De burgemeester,

mw. L. Keijzers

mr. C. van der Kamp